

УДК 364.012

Балухтіна О.М.¹, Прокоп'єв А.К.²

¹ канд. іст. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² асп. НУ «Запорізька політехніка»

НАЦІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНА СЕРВІСНА СЛУЖБА УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ МОНІТОРИНГУ НАДАННЯ ТА ОЦІНКИ ЯКОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Механізм моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг спрямований на отримання достовірної та актуальної інформації про рівень надання соціальних послуг та оцінки їх якості, визначення напрямків для покращення та розробки стратегій підвищення рівня надання послуг.

Основними завданнями моніторингу є:

- 1) визначення кількості осіб в адміністративно-територіальній одиниці, які потребують соціальних послуг;
- 2) визначення кількості надавачів соціальних послуг та їх потужностей;
- 3) забезпечення жителів адміністративно-територіальної одиниці якісними соціальними послугами, що відповідають їх потребам;
- 4) підготовка звітів про надання соціальних послуг;
- 5) планування роботи з розвитку системи надання соціальних послуг;
- 6) розвиток ринку соціальних послуг відповідно до реальних потреб отримувачів таких послуг;
- 7) проведення аналізу виконання норм законодавства з надання соціальних послуг, дотримання державних стандартів надання соціальних послуг;
- 8) розроблення пропозицій щодо формування державної політики у сфері надання соціальних послуг [1].

На сьогодні, в умовах воєнного стану моніторинг саме оцінки якості соціальних послуг не проводиться. Одним із основних суб'єктів моніторингу надання соціальних послуг є Національна соціальна сервісна служба України (далі – Нацсоцслужба). Служба реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, соціальних виплат та за дотриманням прав дітей.

Вважаємо за необхідне проаналізувати щорічний звіт служби, яка провела 3 016 заходів державного контролю/ моніторингу за 2024 рік. За результатами проведення контрольних заходів працівниками територіальних органів Нацсоцслужби перевірено 107 829 особових справ, з яких у 26 473 виявлено 3 групи порушень: 12 741 порушення у 80 192 справах отримувачів соціальної підтримки; 12 248 порушень у 23 360 справах, які стосуються

дотримання справ дітей; 1 484 порушення у 4 277 справах отримувачів соціальних послуг. При цьому виявлено як переоплати окремих видів соціальної допомоги у розмірі 49 799 430,24 грн так і недоплати отримувачам у розмірі 16 242 012,99 грн. На 1 січня 2025 рік в бюджет повернуто 8 847 336,76 грн переоплат та виплачено отримувачам 10 661 754,08 грн [2].

Після аналізу цих даних стає зрозумілим, що існують суттєві порушення у нарахуванні різних видів державної допомоги. Загалом суми складають десятки мільйонів гривень. При цьому, ліквідація недоплат відбувається миттєво а повернення переоплат є складним процесом і йде дуже повільно. Виникає питання: чи будуть повністю повернені переоплачені кошти в державний бюджет України. В умовах обмеженого фінансування соціальної сфери та залучення іноземного фінансування це дуже важливе питання, яке має бути на постійному контролі у Міністерстві соціальної політики та Нацсоцслужби. Загалом, визнаємо позитивний результат такого моніторингу. Протягом 2024 року здійснено 6 029 перевірок фактичного місця проживання внутрішньо переміщених осіб. У понад 74 % випадків встановлено факт відсутності осіб за фактичним місцем проживання, що дозволяє забезпечити ефективне використання коштів допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам. Також Служба здійснює контроль над реалізацію нових видів соціальних послуг. Так, проаналізовано результати експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості. Проведено 157 заходів моніторингу надавачів цієї комплексної соціальної послуги. При цьому, спеціалістами виявлено недоліки реалізації експериментального проекту та надано рекомендації щодо їх усунення.

Підсумовуючи, зазначимо, що Національна соціальна сервісна служба через механізм моніторингу надання соціальних послуг підвищує підзвітність і прозорість серед надавачів послуг та контролює виплати із бюджету на допомогу вразливим верствам населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг [Електронний ресурс]: Постанова КМУ України від 1 червня 2020 року № 449. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.03.2025).

2. Публічний звіт голови Нацсоцслужби за результатами діяльності за 2024 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [/https://nssu.gov.ua/storage/app/sites/22/uploaded-.pdf](https://nssu.gov.ua/storage/app/sites/22/uploaded-.pdf) (дата звернення: 20.03.2025).